(מ) * לְפָרֵר לֶחֶם לִפְנֵי הַתַּרְנְגוֹלִים, (מא) דְּהוֹאִיל וּכְבָר נִטְחַן אֵין לָחֹשׁ, דְּאֵין טוֹחֵן אַחַר טוֹחֵן (הגהות מיימוני פרק כ״א מהלכות שבת ומרדכי (פ״ז סי׳ שפה) ור״ן פרק כלל גדול (לב ד״ה ומתר רב פפא) וסמ״ג (לאוין פה)). (מב) וְכָל זֶה לֹא מַיְרֵי אֶלָּא בְּחוֹתֵךְ וּמְנַיֵּחַ, אֲבָל אִם (טו) (מג) לְאָכְלוֹ מִיָּד, (מד) הַכֹּל (מה) שָׁרֵי, * מִידֵי דְּהָוֵי אַבּוֹרֵר לְאֶכֶל מִיָּד דְּשָׁרֵי (תשובת הרשב״א (ח״ד סי׳ עה) והר״ן פרק כלל גדול (שם)) כְּדִלְעֵיל סִימָן שי״ט (ס״ל): **יג** פְּאִסּוּר לִרְדּוֹת חַלּוֹת (מו) דָּבָשׁ מֵהַכַּוָּרֶת (פֵּרוּשׁ, הַקֶּרֶן שֶׁהַדְּבוֹרִים עוֹשִׂים בּוֹ הַדְּבַשׁ), מִפְּנֵי (מז) שֶׁדּוֹמֶה לְתוֹלֵשׁ. הַגָּהָה: וְדַוְקָא אִם דְּבוּקִין בַּכַּוָּרֶת (המגיד פרק כ״א (ס״ו), פ שָׁם (ל״ה) [צ״ה] (ע״א) בְּרִיְתָא וְכַחֲכָמִים.

בְּאֵר הַיטֵב

גְּדוּדֵי קַרְקַע וְשַׁיָּךְ בְּמִינוֹ טְחִינָה: (טו) **לְאָכְלוֹ.** אוֹ שֶׁהַתַּרְנְגוֹלִים יֹאכְלוּ מִיָּד שָׁרֵי לַחְתֹּךְ, שֶׁלֹּא אָסְרוּ עַל הָאָדָם לֶאֱכֹל מֵאֲכָלוֹ בַּחֲתִיכוֹת גְּדוֹלוֹת אוֹ קְטַנּוֹת אִם כֵּן הָיוּ לְאִכְלָתָם. וְכֵן הָעִנְּבִים שֶׁחוֹתְכִין הַצַּנּוֹן דַּק דַּק, וְעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לַעֲשׂוֹת הָתֵר לַעֲשׂוֹת מִזֶּרַע״ה, דְּהַיְינוּ שֶׁחוֹתְכִין הַצַּנּוֹן דַּק דַּק, וְעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לַעֲשׂוֹת הָיוּ דַּרְכָּן אֲכִילָתוֹ בְּכָךְ. רַ״ן (לב ד״ה אמר רב פפא) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אסור לחתוך). וּמִזֶּה לַחְתֹּךְ. שֶׁלֹּא אָסְרוּ עַל הָאָדָם לֶאֱכֹל מֵאֲכָלוֹ בַּחֲתִיכוֹת גְּדוֹלוֹת אוֹ קְטַנּוֹת אִם כֵּן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּגִדּוּלֵי קַרְקַע הוּא: (מ) **לְפָרֵר לֶחֶם.** הַיְינוּ אֲפִלּוּ לְהָכִין לָהֶם שֶׁיֹּאכְלוּ לְאַחַר זְמַן וּכְדִלְקַמְּיהּ: (מא) **דְּהוֹאִיל.** וּלְפִי זֶה, לְפָרֵר תַּפּוּחֵי אַדָּמָה וִירָקוֹת לִפְנֵיהֶם דַּק דַּק כְּמוֹ שְׁנוֹהֲגִין לִפְנֵי בְּהֵמָה וְעוֹפוֹת גְּדוֹלוֹת, אָסוּר, אֶלָּא אִם כֵּן נִזְהָר שֶׁיִּהְיֶה דָּבָר זֶה סָמוּךְ לַאֲכִילָתָם מַמָּשׁ וּכְדִלְקַמְּיהּ, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב וְנָכוֹן לִזָּהֵר שֶׁלֹּא יַחְתֹּךְ דַּק דַּק אֶלָּא חֲתִיכוֹת גְּדוֹלוֹת קְצָת, וּבִפְרָט לִפְנֵי בְּהֵמָה בְּרַבַּאי יֵשׁ לְזַהֵר בָּזֶה, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שכ״ד סָעִיף ז׳, דְּאַיִן לְטָרֵחַ בְּדָבָר שֶׁרָאוּי לֶאֱכל בִּלְא זֶה: (מב) **וְכָל זֶה לֹא מַיְרֵי.** עַל חֲתִיכָה יָרָק דַּק דַּק הַמְּזֻכָּר בְּרֵישׁ הַסָּעִיף: (מג) **לְאָכְלוֹ מִיָּד.** וְהוּא הַדִּין דְּאֶחָד יָכוֹל לַחְתֹּךְ לְצָרְכּוֹ אֲחֵרִים וְהֵם יֹאכְלוּ מִיָּד, וּכְדְאָמְרִינַן לְעֵיל (סי׳ שיט ס״א) אֲצֹל בּוֹרֵר [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אסור לחתוך)]: (מד) **הַכֹּל.** וְכוּ׳. הַשַּׁעַם, דְּלֹא שַׁיָּךְ שָׁם טְחִינָה כְּשֶׁמְּחַתֵּךְ בְּסִכִּין אֶלָּא בְּטוֹחֵן לְהַנִּיחַ, אֲבָל כְּדֵי לֶאֱכל מִיָּד וַדַּאי דְּשָׁרֵי, (מז) שֶׁהַרֵי לֹא אָסְרוּ עַל הָאָדָם לֶאֱכל מַאֲכָלוֹ בַּחֲתִיכוֹת גְּדוֹלוֹת אוֹ קְטַנּוֹת, אִם כֵּן הָוֵי דָּבָר לְפָנֵיהֶם (מה) וְהוּא הַדִּין אִם מָכִין הַיָּרָק דַּק דַּק לִפְנֵי הַתַּרְנְגוֹלִין שֶׁיֹּאכְלוּ מִיָּד, גַּם כֵּן שָׁרֵי (מו) הוֹאִיל וּמְזוֹנוֹתָן עָלָיךְ: (מה) **שָׁרֵי.** וְיֵשׁ (מז) מְפַקְפְּקִין עַל הֶתֵּר זֶה, וְגַם בְּבֵית יוֹסֵף (שם) כָּתַב שֶׁאַף מִי שֶׁמְּכַוֵּן לֶאֱכל מִיָּד, גַּם כֵּן יִזָּהֵר לַחְתֹּךְ לַחֲתִיכוֹת גְּדוֹלוֹת קְצָת, וּמִטַּעַם זֶה כָּתְבוּ (מח) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים גַּם כֵּן דְּנָכוֹן לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבֵּית יוֹסֵף. (מט) וּמִכָּל מָקוֹם הַנּוֹהֲגִין לַחְתֹּךְ הַבְּצָלִים וְהַצְּנוֹן דַּק דַּק, אֵין לְמַחוֹת בְּיָדָם דְּיֵשׁ לָהֶם עַל מִי שֶׁיִּסְמְכוּ, וְעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לַעֲשׂוֹת עַד יְצִיאַת בֵּית הַכְּנֶסֶת, דִּבְעִינַן סָמוּךְ לַסְּעֻדָּה מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שי״ט (שם) לְעִנְיַן בּוֹרֵר. וְהַחוֹתְכִים הַבְּצָלִים וְהַצְּנוֹן דַּק דַּק שָׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם קֹדֶם הַסְּעֻדָּה, קָרוֹב הַדָּבָר לוֹמַר שֶׁחַיָּב חַטָּאת, וְהַבְּצָלִים אֲסוּרִים בַּאֲכִילָה, וְגַם דְּאָז אָסוּר מִשּׁוּם בּוֹרֵר, עַיֵּן בְּסוֹף הַסִּימָן בַּהַגָּ״ה (ס״ט) [כֵּן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל יז ס״ב)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מידי) דְּהַהֶתֵּר שֶׁזָּכַר בַּהַגָּ״ה הַיְינוּ כְּשֶׁחוֹתְכוֹ בְּסַכִּין, אֲבָל כְּשֶׁחוֹתְכוֹ בִּכְלִי הַמְיֻחָד לְכָךְ נִרְאֶה דְּאָסוּר בְּכָל גַּוְנָא כְּשֶׁחוֹתְכוֹ דַּק דַּק, דְּגַם בְּבוֹרֵר גּוּפָא אִם בְּכְלִי הַמְיֻחָד לִבְרִירָה, בְּכָל גַּוְנָא חַיָּב וּכְדִלְעֵיל בְּשי״ט (שם), וּלְפִי זֶה מִסְתַּבְּרָא דְּיֵשׁ לְזַהֵר בְּמַה שֶׁנּוֹהֲגִין לַחְתֹּךְ בְּצָלִים דַּק דַּק עִם דָּג מָלוּחַ וְכַיּוֹצֵא, שֶׁלֹּא יַחְתְּכֵם בִּכְלִי [שָׁקוֹרִין הַא״ק מָעסָע״ר], דְּאָפְשָׁר דְּחָשִׁיב כִּכְלִי הַמְיֻחָד, רַק בְּסַכִּין בְּעָלְמָא, וְגַם בָּלְאוֹ הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם עוֹבְדָא דְּחֹל וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף י׳. הַמְּפָרֵר חֲתִיכַת עֵץ שֶׁנִּרְקָב וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ פּוּלְווֶע״ר, וְכֵן הַמְּפָרֵר צְרוֹר עָפָר, חַיָּב מִשּׁוּם טוֹחֵן [שַׁבָּת ע״ד (ע״ב)]. וְכֵן הַנּוֹסֵר עֵצִים לְהֲנוֹת בְּנֶסֶרֶת שֶׁלָּהֶן אוֹ הַשֶּׁף לְשׁוֹן שֶׁל מַחֲטֶת [שָׁקוֹרִין פַּיילי״ן בְּלִשּׁוֹן אַשְׁכְּנַז], חַיָּב מִשּׁוּם בּוֹנֶה. וְהַמְּחַתֵּךְ (נ) עֵצִים דַּק וְעוֹשֶׂה אוֹתָן קְטַנִּים, אִם דִּקְדֵּק מֵהֶן כְּדֵי לְבַשֵּׁל כִּגְרוֹגֶרֶת מִבֵּיצָה חַיָּב [רַמְבַּ״ם (פ״ח הט״ו) וּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שי״ד (ס״ק יד)]. וְאִם הוּא חוֹתֵךְ לַחֲתִיכוֹת גְּדוֹלוֹת וְהוּא מַקְפִּיד עַל הַמִּדָּה לְחָתְכָהּ בְּכַוָּנָה בְּזֶה הַמָּקוֹם, כְּדֶרֶךְ שֶׁנּוֹהֲגִין חוֹטְבֵי עֵצִים, חַיָּב מִשּׁוּם מְלָאכֶת מַחֲשֶׁבֶת כַּמְבֹאָר בְּרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י״א (ה״ז) מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת: **יג** (מו) **דְּבַשׁ מֵהַכַּוָּרֶת.** הַיְינוּ אֲפִלּוּ לְהָכִין לָהֶם הַשַּׁעֲוָה (נפ) דְּזֶהוּ בִּכְלַל מְפָרֵר, אֶלָּא יִקַּח הַחֲלוֹת עִצְמָם מִן הַכַּוָּרֶת: (מז) **שֶׁדּוֹמֶה לְתוֹלֵשׁ.** כִּי מָקוֹם גִּדּוּל הַדְּבַשׁ הוּא בַּכַּוָּרֶת, וַחֲשָׁבוּהוּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מז) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אסור): (מח) רַ״ן (לב. ד״ה אמר רב פפא): (מט) בָּשָׂם מִשְׁנָה (פכ״א הי״ח) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (בתשובה ח״ד סי׳ עה): (מן) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) בְּשֵׁם שִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (לב. אות ג): (מס) מַשֶּׂה יְהוּדָה (סק״ג) וְחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל יז ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מע) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (נ) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהַבְעִיר הָאֵשׁ.** וְגַם זֶה חִיּוּבָא מְשׁוּם טוֹחֵן לְבַד. [וּמִיְירֵי בְּשֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עַל הַמִּדָּה, דְּאִי לְאו הָכִי יַחְשֹׁב הָרַמְבַּ״ם דְּחַיָּב גַּם מְשׁוּם מְחַתֵּךְ, כְּדְאָמַר שָׁם בַּגְּמָרָא (עד:)], וּכְדִמּוּכָח בְּרַשׁ״י (שם ד״ה ואי קפיד) וּבְפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה שֶׁלּוֹ (פ״ז מ״א), **אֶלָּא דְּהָרַמְבַּ״ם מַשְׁמִיעֲנוּ דָּבָר חָדָשׁ, דְּיֵשׁ חִלּוּק בֵּין נוֹסֵר לִמְחַתֵּךְ בְּעִנְיַן שִׁיעוּרָא, דִּבְנוֹסֵר אֲפִלּוּ כָּל שֶׁהוּא חָשׁוּב, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּמְחַתֵּךְ שֶׁהוּא כְּדֵי לְבַשֵּׁל צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא כְּדֵי לְבַשֵּׁל בְּהֵן אֵיזֶה דָּבָר,** כְּמוֹ לְעִנְיַן הוֹצָאָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (פ״ח הט״ו), אַחַר כָּךְ מָצָאתִי עִקָּרָן שֶׁל דְּבָרִים בְּנִשְׁמַת אָדָם (ח״ב כלל יז סק״ד): **יג** (נפ) מִשְׁנָה רֵישׁ פֶּרֶק חֲבִית (קמג:) שָׁם שָׁם בְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (ד״ה חלות):

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

צ שם (קכ״ה) [קנ״ח] (ע״ב) בְּרֵיתָא וּכְרִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי יְהוּדָה, הָרְיָ״ף (סז:) וְרֹא״שׁ (פכ״ד סי׳ ג) וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק כ״א (הל״ג). ק שם בְּרַמְבַּ״ם לְפִי גִּרְסָתוֹ.

* אֲבָל (מח) אִם (טז) נִתְלַשּׁוּ מִבְּעוֹד יוֹם, אוֹ (מט) * שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מִבְּעוֹד יוֹם וְהַדֶּבֶשׁ צָף בַּכַּוָּרָת, מֻתָּר לִרְדּוֹתוֹ בְּשַׁבָּת (בית יוסף (ד״ה ופסור)): יד (נ) * צ אֵין מְגַבְּלִין (פֵּרוּשׁ, (נא) נְתִינַת מַיִם בְּקֶמַח נִקְרָא גִּבּוּל) קֶמַח קָלִי הָרְבֵּה, (נב) * שֶׁמָּא יָבֹא לְלוּשׁ (נג) קֶמַח (יז) שֶׁאֵינוֹ קָלִי. וּמֻתָּר לְגַבֵּל אֶת הַקָּלִי (נד) מְעַט מְעָט. ק אֲבָל תְּבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה

בֵּאוּר הַלָּכָה

עַד אַחַר יְצִיאַת בֵּית הַבָּנְסָת, דְּבָעֵי סְמוּךְ לַעֲבָדָה מֻמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שי״ט (ס״א). אַחֲרוֹנִים: יג (טז) נִתְלַשּׁוּ. מַשְׁמַע דְּבִתְלוּשִׁין לֹא בָּעֵי רְסוּק, אֲבָל בִּגְמָרָא רֵישׁ פֶּרֶק כ״ב (קמג:) אִיתָא דְּבָעֵי רְסוּק כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש״כ סָעִיף ב׳ בְּזֵיתִים וַעֲנָבִים, וְעַיֵּן מַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק טז). [וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלֶּיהָ רַבָּה (ס״ק טז) בְּמַה שֶּׁמְּפֵיק בָּזֶה]: יד (יז) שֶׁאֵינוֹ

* אֲבָל אִם נִתְלְשׁוּ מִבְּעוֹד יוֹם. עַיֵּן מַשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק מח) שֶׁהֶעְתַּקְתִּי דִּבְרֵי מַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק טז) שֶׁהִסְכִּימוּ עָלָיו הָאַחֲרוֹנִים, אַךְ שֶׁהִשְׁמַטְתִּי מִמֶּנּוּ מַה שֶּׁכָּתַב אוֹ לִסְחֹט לְתוֹךְ הָאֹכֶל, דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב אַחַר כָּךְ דְּהֵנִי כְּבוֹרֵר אֹכֶל מִן הַפְּסֹלֶת, תּוּ אֵין לְהָקֵל בָּזֶה לְשִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם (הוֹרַ״ד בְּסִמָּ״ג לְאוֹרֶן סה) הָאוֹסֵר בְּבִכּוּר לְעֵיל בְּסִימָן ש״כ סָעִיף ה׳ עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מַשְׁמַע בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ״ז (סי״ד): * שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מִבְּעוֹד יוֹם. הֵיינוּ דְּכֵיוָן שֶׁכְּבָר נִתְרַסְּקוּ, תּוּ לֵיכָּא לְמֵיגְזַר עַל מַרְסָק אֲטוּ שֶׁאֵינוֹ מְרֻסָּק [רַשׁ״י (קמג: ד״ה חלות) בְּמַשְׁנָה]. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״כ סָעִיף ב׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה שנתרסקו) לְעִנְיַן זֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁנִּתְרַסְּקוּ, דִּלְדַעַת הַטּוּר וְסִיעָתוֹ בְּעֵינַן דַּוְקָא שֶׁיִּהְיֶה מְרֻסָּק יָפָה שֶׁלֹּא יְהֵא מְחֻסַּר דִּיכָּה, וְאִי מַתָּר מִשְּׁקִין הֵיוֹצְאִין בְּשִׁבָּת, וּמִסְתַּבְּרָא דְּהוּא הַדִּין כָּאן, אַף עַל גַּב דְּאָפְשָׁר לְחַלֵּק קְצָת מִשּׁוּם דְּמַעְיְקְרָא אֹכְלָא וְהָשְׁתָּא אֹכְלָא, עַיֵּן שַׁבָּת י״ט עמוד ב׳. וְדַע דְּאִם יוֹדֵעַ שֶׁהַדֶּבֶשׁ הַזֶּה צָף מִבְּעוֹד יוֹם, אֲפִלּוּ לֹא רְסָקָן לְהַחֲלוֹת כְּלָל מַתָּר לִקַּח אוֹתוֹ הַדֶּבֶשׁ, כֵּן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ואסור):

יד * אֵין מְגַבְּלִין וְכוּ׳. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״נ) דְּדַעַת בַּעַל הַתְּרוּמָה לְפָסֵק כְּרִבִּי תַּרְפוֹן מִשּׁוּם בּוֹ מַיִם חַיָּב, וְזוֹ הִיא דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַנִּזְכָּר פֹּה בְּסָעִיף ט״ז וּבְסִימָן שכ״ד סָעִיף ג׳. וְדַע דְּנִרְאֶה לִי בְּרוּר דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת בַּעַל הַתְּרוּמָה הַזֹּאת דְּנִתִּינַת מַיִם נִקְרָא גִּבּוּל, וְנָתַן בּוֹ מַיִם מֵעֲרֶב שַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם אִם גִּבֵּל אַחַר כָּךְ בְּשַׁבָּת חַיָּב, וְלֹא אָמְרִינַן דְּזֶה מֵיקָרֵי לֵישָׁה אַחַר לֵישָׁה. וּרְאִיָּה מִדְּאִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק כָּלָל גָּדוֹל (פ״ז ה״ב) [הוֹבָא בְּרוֹקֵחַ (סי׳ סה) וְאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ סא)] הַלָּשׁ וְהָעוֹרֵךְ וְהַמְקַטֵּף חַיָּב מִשּׁוּם לָשׁ, וְהִנֵּה מִלְאכֶת הֲעָרִיכָה הִיא אַחַר לֵישָׁה, אֶלְמָא דְּאַף שֶׁכְּבָר נָלוּשׁ הֶעְשָׂה מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ בָּזֶה עוֹד מִשּׁוּם לֵישָׁה, וְהֵיינוּ מִשּׁוּם דְּעַל יְדֵי הֲעָרִיכָה מִתְיַפֶּה הַלֵּישָׁה יוֹתֵר, וְכֵן שָׁכֵן בָּזֶה, דְּמַעְיְקְרָא בְּחֹל לֹא הָיָה אֶלָּא נְתִינַת מַיִם לְבַד, אַף דְּסִבְירָא לֵיהּ דְּזֶהוּ גִּבּוּלוֹ, מִכָּל מָקוֹם אִם מְגַבֵּל אַחַר כָּךְ עוֹשֶׂה לֵישָׁה גְּמוּרָה בְּשַׁבָּת וְחַיָּב. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת עַל זֶה מֵהָא דְּכָתַב הָרֹא״שׁ בְּפֶרֶק ד׳ דְּבֵיצָה סִימָן ט׳ עַל מַה שֶּׁאָמַר שָׁם וְקִיטְמָא שָׁרֵי, דְּמִיירֵי שֶׁנָּתַן בּוֹ מַיִם מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וּנְתִינָתוֹ זֶהוּ גִּבּוּלוֹ וּכְבָר נִתְגַּבֵּל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלוּשׁ אַחַר כָּךְ הַקִּיטְמָא וְלִטּוּחַ עַל הַתַּנּוּר, אֶלְמָא דִּלְרַבִּי מִשְׁנָתַן מַיִם תּוּ אֵין חַיָּב מִשּׁוּם לֵישָׁה אֲפִלּוּ לָשׁ אַחַר כָּךְ, זֶה אֵינוֹ, דְּשָׁם (ד) אִיירֵי בְּאֹפֶה שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ בַּר גִּבּוּל בְּעַצְמוֹ, אֶלָּא דְּחִשְׁבִינַן לְרַבִּי נְתִינַת מַיִם כְּמוֹ לֵישָׁה, עַל כֵּן לֵיכָּא לְמֵיחַיְיבֵיהּ תּוּ עוֹד מִשּׁוּם לָשׁ כְּשֶׁמְּעָרֵב הָאֹפֶה בְּהַמַּיִם, אֲחֵרֵי דְּעֲצָם לֵישָׁה גַּם עַתָּה אֵין כָּאן, וְהָעֲרוּב שֶׁמְּעָרֵב עַתָּה הָאֹפֶה בְּהַמַּיִם הֲלֹא לְרַבִּי נְחֶשָׁב עֲרוּב מֵעֵת תְּחִלַּת נְתִינַת הַמַּיִם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעֵינֵנוּ דְּעוֹשֶׂה אַחַר כָּךְ לֵישָׁה גְּמוּרָה, בְּוַדַּאי חַיָּב אַחַר כָּךְ מִשּׁוּם לָשׁ אַף לְרַבִּי, וּבְעַל כָּרְחָךְ צָרִיךְ לְחַלֵּק כֵּן, דְּלֹא תִּקְשֶׁה עַל הָרֹא״שׁ מִירוּשַׁלְמִי דְּעוֹרֵךְ וּמְקַטֵּף הַנַּ״ל:

* שֶׁמָּא יָבֹוא. הִנֵּה בַּגְּמָרָא (קנו.) אִיתָא, דִּבְרֵיהֶם דְּמַתִּיר גִּבּוּל עַל יְדֵי שְׁנוּי, עַל מְנָתִינַת מַיִם לְיַיבֵּשׁ, דִּבְנְתִינַת מַיִם לֹא שָׁיְיךְ שְׁנוּי]. וְכָתַב בְּפֶרֶי מְגַדִּים (א״א ס״ק יז) דְּלִדְעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּשַׁבָּת י״ח (ע״א ד״ה אבל) דְּסִבְירָא לֵיהּ דִּבְדָבָר דְּלֹאו בַּר גִּבּוּל לְכֵלִי עַלְמָא חַיָּב בִּנְתִינַת מַיִם, עַל פָּרְחָךְ דְּקֶמַח קָלִי בַּר גִּבּוּל הוּא וְהַתֹּר הַגִּבּוּל עַל יְדֵי שְׁנוּי דְּמֵעֵת מֵעַט, וְכָתַב דִּלְפִי זֶה גַּם בְּקֶמַח שֶׁאֵינוֹ קָלִי מֻתָּר עַל יְדֵי שְׁנוּי דְּמֵעֵת מֵעַט לְתַרְגְּמוֹלִים עַיֵּן שָׁם. וְרָאִיתִי בְּסֵפֶר נִשְׁמַת אָדָם (ח״ב כלל יט סק״א) שֶׁהִשִּׂיג עָלָיו בָּזֶה, וְכָתַב דִּלְפִי מַאי דְּקִיְּמָא לַן חֲצִי שְׁעוּר אָסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּוַדַּאי גַּם בְּמֵעֵת מֵעַט אָסוּר מִן הַתּוֹרָה, [דְּאַיִן לוֹמַר מִשּׁוּם דַּיִּשׁ לוֹ עֲשָׂה גְּדוֹלָה לְלוּשׁ וְעוֹשֶׂהוּ בְּמֵעֵט מֵעֵט חֲשִׁיב שְׁנוּי, דְּהָא קִיְּמָא לַן בְּשַׁבָּת ק״ג עַמּוּד ב׳ דְּאֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ אֲרִיגָה עַל כָּל הַבֶּגֶד וְאָרַג שְׁנֵי חוּטִין חַיָּב וְלֹא מִתְחַשֵּׁיב שְׁנוּי בָּזֶה, וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין בְּאוֹרֵג חוּט אֶחָד אוֹ בְּלִישָׁה פְּחוֹת מִגְּרֶגֶרֶת יֵשׁ עַל כָּל פָּנִים אָסוּר תּוֹרָה בָּזֶה, וְכִי מִשּׁוּם דְּלֹא עוֹד פְּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר יִתְבַּטֵּל הָאִסּוּר מִן הַלִּישָׁה הָרִאשׁוֹנָה, וְהֵיינוּ אֲפִלּוּ אִם הַתַּרְגְּמוֹלִים אָכְלוּ הַמֵּעֵט הָרִאשׁוֹן שֶׁגִּבֵּל קֹדֶם שֶׁגִּבֵּל עוֹד מֵעֵט, דְּאִי לָאו הָכִי מַאי שְׁנָא מֵעֵט מִכְּלוּם, וְלֹא הַתַּר בְּפֹ׳ עַמּוּד א׳], וְלֹא הַתַּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חֲכָמִים כְּמֻחְבָּר: (מח) אִם נִתְלְשׁוּ. הֵיינוּ (נג) שֶׁהַחַלּוֹת נִתְלְשׁוּ מִמְּקוֹם חִבּוּרָן בַּכַּוָּרָת וּמְנֻחִין כָּךְ בְּתוֹכָהּ, וְלֹא שֶׁיָּךְ תּוּ עֲלֵיהֶן שֵׁם מְחַבֵּר, עַל כֵּן יָכוֹל לְרַדּוֹתָן מֵהַכַּוָּרָת כְּדֵי לֶאֱכֹל הַדְּבַשׁ הַדָּבוּק עַל גַּבָּם מִסָּבִיב. (נג) אֲבָל מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לְרַסְּקָן וּלְהוֹצִיא הַדְּבַשׁ מִן הַשַּׁעֲוָה, דְּזֶהוּ בִּכְלָל מִפְרָק [דְּדָמֵי לְמוֹצִיא הַתְּבוּאָה מִקַּשָּׁיהָ], וַאֲפִלּוּ יָצָא הַדְּבַשׁ מֵעַצְמוֹ אָסוּר עַד לְעָרֶב, (נד) גְּזֵרָה שֶׁמָּא יְרַסֵּק בְּיָדָיִם: (מט) שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מִבְּעוֹד יוֹם. הֵיינוּ שֶׁרְסָקָן לְהַחַלּוֹת וַעֲדַיִן הֵם מְחֻבָּרִים בְּהַכַּוָּרָת, אֲלָא שֶׁהַדְּבַשׁ זָב מֵהֶם בְּשַׁבָּת עַל יְדֵי רְסוּקָן, מֻתָּר לִקַּח זֶה הַדְּבַשׁ הַצָּף, דְּתוּ אֵין שָׁיְיךְ לְהַכַּוָּרָת, (נה) אֲבָל אָסוּר לְרַדּוֹת הַחַלּוֹת גּוּפָא, כֵּיוָן שֶׁעֲדַיִן מְחֻבָּרִים הֵם בַּכַּוָּרָת: יד (נ) אֵין מְגַבְּלִין. הִנֵּה קֹדֶם שֶׁנָּבוֹא לְבָאֵר דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ נְבָאֵר קְצָת עִנְיַן לֵישָׁה. לֵישָׁה הִיא אַחַת מִל״ט אָבוֹת מְלָאכוֹת, וְאֵינָנוּ דָּוְקָא עַל יְדֵי מַיִם, דְּהוּא הַדִּין בִּדְבָשׁ וְשֶׁמֶן אַוְּז וְכָל מִינֵי מַשְׁקֶה שֶׁגְּלוּשׁ וְנִדְבָּק עַל יָדָם. הִנֵּה בְּעִנְיַן לֵישָׁה תַּנְיָא (נו) בְּבְרַיְיתָא בַּגְּמָרָא, דְּאִם אָחַד נוֹתֵן קֶמַח וְאָחַד נוֹתֵן מַיִם, הָאַחֲרוֹן חַיָּב דִּבְרֵי רַבִּי, וְרַבִּי יוֹסֵי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיְּגַבֵּל, וּפְסָקוּ (נז) רֹב הַפּוֹסְקִים כְּרַבִּי יוֹסֵי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה, אַף דַּעַת בַּעַל (הַתְּרוּמוֹת) [הַתְּרוּמָה] (סי׳ רכ) (נח) וְסִיעָתוֹ לִפְסֹק כְּרַבִּי, דְּעַל יְדֵי נְתִינַת מַיִם נִקְרָא גִּבּוּל. וְכָל זֶה בְּקֶמַח אוֹ עָפָר וְטִיט וְחֹל הַדַּק דְּהוּא בַּר גִּבּוּל וְכָל כַּיּוֹצֵא בָּהֶן, אֲבָל בְּדָבָר דְּהוּא לָאו בַּר גִּבּוּל, כְּגוֹן אֹפֶה וְחוֹל הַגַּס, דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פכ״א הל״ג) (נט) וְסִיעָתוֹ דְּאַף אִם גִּבְּלוֹ פָּטוּר מֵחַטָּאת וְרַק אָסוּר אֹכֶל, (ס) [א]וְדַעַת הָרַבָּה רִאשׁוֹנִים לְהַקֵּל, דִּבְדָבָר דְּלָאו בַּר גִּבּוּל אַף לְרַבִּי יוֹסֵי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה לֹא בָּעֵי גִּבּוּל, וּמִשְּׁנָתַן בּוֹ מַיִם חַיָּב דְּזֶהוּ גִּבּוּלוֹ. וַעֲתָּה נָבוֹא לְבָאֵר דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ: (נא) נְתִינַת מַיִם. הַאי לִישָׁנָא לָאו דָּוְקָא, (סא) דְּהַמְחַבֵּר אֵירֵי פֹּה בְּלִישָׁה גְּמוּרָה, שֶׁנּוֹתֵן הַמַּיִם וּמְגַבֵּל: (נב) שֶׁמָּא יָבֹא. כָּל זֶה הַסָּעִיף הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (שם), וְסִבְירָא לֵיהּ דְּקֶמַח קָלִי לָאו בַּר גִּבּוּל הוּא, וְדָבָר דְּלָאו בַּר גִּבּוּל אֵינוֹ חַיָּב כְּשֶׁגִּבְּלוֹ, וְאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן שֶׁמָּא יָבֹא לְלוּשׁ קֶמַח שֶׁאֵינוֹ קָלִי, וּלְפִיכָךְ הִתִּירוּ עַל יְדֵי דְּמֵעֵט מֵעֵט. וַאֲפִלּוּ לְשֶׁאָר פּוֹסְקִים (סב) דְּסִבְירָא לְהוּ דְּקֶמַח קָלִי בַּר גִּבּוּל הוּא וְחַיָּב מִן הַתּוֹרָה כְּשֶׁגִּבְּלוֹ, מִכָּל מָקוֹם גַּם הֵם מוֹדוּ דְּעַל יְדֵי שְׁנוּי דְּמֵעֵט מֵעֵט שָׁרֵי בְּקֶמַח קָלִי. וְדַע דִּלְהַיִּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא לְקַמָּן בְּסָעִיף ט״ז, גַּם בְּעִנְיָן זֶה אָסוּר לְגַבֵּל אֲפִלּוּ מֵעֵט מֵעֵט, אֲלָא אִם כֵּן נָתַן עַל הַקֶּמַח מַיִם מִבְּעוֹד יוֹם: (נג) קֶמַח שֶׁאֵינוֹ קָלִי. מֵעֵט מֵעֵט אָסוּר [מַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יז)]: (נד) מֵעֵט מֵעֵט. וְלֹא הַרְבֵּה,

בֵּאוּר הַלָּכָה

(נג) מַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק טז): (נד) מַגֵּן אַבְרָהָם (שם) וּפְרִי מְגַדִּים וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּאַלְיָה רַבָּה (ס״ק טז): (מז) פָּשׁוּט בְּפוֹסְקִים: (נה) מַגֵּן אַבְרָהָם (שם) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (פכ״א הל״ג) וְהָרֹא״שׁ (פכ״ד סי׳ ג) וְהָרַמְבַּ״ן (סז:) וְהָרַ״ן (קנו. ד״ה גובלין) וְהָרַ״ן בְּפֶרֶק מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ (סז: ד״ה אפנקסיה) וְהָאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ סא) וְהָרוֹקֵחַ (סי׳ סה): (נמ) רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִפְּרֵץ (יראים סי׳ רעד) וּסְמַ״ק (לאורן סה) וְהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת (פכ״א אות ט): (נמ) הָרִי״ף (ביצה יח.) וְרַ״שׁ״י בְּפֶרֶק ד׳ דְּבֵיצָה ל״ב (ע״ב) בְּגֶמָרָא וְקִיטְמָא שָׁרֵי עַיֵּן שָׁם: (ס) תּוֹסְפוֹת שַׁבָּת י״ח (ע״א ד״ה אבל) וְהָרֹא״שׁ בְּפֶרֶק ד׳ דְּבֵיצָה (סי׳ ט) הַנַּ״ל וְהָרַאֲבַ״ד בְּפֶרֶק ח׳ (פ״ח הט״ז) מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת וְהָרַשְׁבָּ״א (ביצה לב: ד״ה וקטמא) וְהָרַ״ן (ו. ד״ה ומכאן): (סא) כֵּן מוּכָח בְּגֶמָרָא קנ״ו (ע״א) אָמַר רַב חִסְדָּא רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (סט״ז) השמיט דעה זו, והביא רק את דעת השו״ע, והדעה השניה בסעיף ט״ז הסוברת שהלכה כרבי המחייב תמיד על נתינת מים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah